

§

Ärendenummer RS 2020/565

Yttrande över betänkandet Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet Nya Karolinska Solna (NKS), SOU 2020:15

Beslut

Regionstyrelsen antar redovisat yttrande som sitt svar på slutbetänkandet Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet Nya Karolinska Solna.

Yttrandet överlämnas till Socialdepartementet.

Bakgrund

Region Kalmar län har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet Nya Karolinska Solna (NKS).

Sammanfattning av slutbetänkandet

Regeringen beslutade den 22 februari 2018 tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda former för besluts- och genomförandeprocesser i samband med upphandlingar och investeringar, i hälso- och sjukvården inom landsting och i samband med olika lösningar för avtalsreglerade samarbeten mellan den offentliga förvaltningen och enskilda företag och organisationer. I uppdraget ingår också att kartlägga användandet av process- och organisationsstöd i detta sammanhang (dir. 2018:9). Tilläggsdirektiv beslutades av regeringen den 9 maj 2018 (dir. 2018:36) samt den 21 november 2019 (dir 2019:87).

Till särskild utredare förordnades den 18 april 2018 generaldirektören Sofia Wallström.

Slutbetänkandet av utredningen om offentlig-privat samverkan, styrning och kontroll, SOU 2020:15, är en initierad och välskriven genomgång av lärdomarna från exemplet NKS. Genomgången visar på svårigheterna att driva en komplex förändringsprocess inom ett redan komplext fält som hälso- och sjukvård. Exemplet NKS är extra komplicerat eftersom det omfattar både byggandet av ett nytt sjukhus, bestämma om ett nytt verksamhetsinnehåll, och införandet av en ny verksamhetsmodell. Utmaningarna kan sammanfattas i vikten av att skapa en samlad översyn av patientflöden och vilken roll olika enheter ska ha i ett sjukvårdssystem, vikten av att ha fungerande kontrollmekanismer på plats under en förändringsprocess, och vikten av att förankra förändringsprocesser i organisationen och involvera professionen. Utredningens rekommendation vad gäller styrmodeller och organisationsförändringar välkomnas därför. SKR är en lämplig samordnare av kunskap om styrning inom hälsa- och

sjukvård. Det är också angeläget att stärka forskningen om styrning, ledning och organisation av offentligt fingerad hälsa- och sjukvård

Utredningen lämnar fyra rekommendationer i syfte att stärka förutsättningarna för att lärdomarna ska omhändertas på ett bra sätt. De två första rekommendationerna riktar sig till regeringen. Rekommendationen om styrning och kontroll vid större strukturförändringar och investeringar riktar sig främst till regionerna, men är även relevant för staten och regionerna gemensamt i de processer som parterna har överenskommelser om. Den fjärde och sista rekommendationen riktar sig till regionerna, med undantag för den del som avser forskning, vilken är riktad till regeringen.

1. Utred hur förutsättningar för utbildning och forskning kan säkerställas vid strukturförändringar inom hälso- och sjukvården
2. Utveckla tillsynen inom hälso- och sjukvården
3. Säkerställ långsiktighet och helhetssyn vid större strukturförändringar och investeringar
4. Konsekvensanalyser vid införande av nya styrmodeller och organisationsförändringar

Yttrande

Angående rekommendation 1 anser Region Kalmar län att det är viktigt och bra med ett helhetsperspektiv på utbildning, forskning och kompetensförsörjning i förhållande till strukturförändringar och investeringar inom hälso- och sjukvården i Sverige.

Angående rekommendation 2 håller Region Kalmar län om betydelsen av att vårdgivare säkerställer patientsäkerheten och arbetsmiljön samt bedriver ett systematiskt patientsäkerhets- och arbetsmiljöarbete i samband med större investeringar, omorganisationer och införande av nya styr- och verksamhetsmodeller i hälso- och sjukvården.

Benämningen ”Utveckla tillsynen inom hälso- och sjukvården” är ett olyckligt ordval när behovet egentligen inte är tillsyn utan att öka lärandet och arbeta mer förebyggande.

Angående rekommendation 3 anser Region Kalmar län att det är positivt att utredningen lyfter vikten av långsiktighet, helhetssyn och öppenhet i besluts- och genomförandeprocesserna samt att det är angeläget att i ett tidigt skede lägga fast hur arbetet med större strukturförändringar och investeringar inom hälso- och sjukvården ska organiseras, dokumenteras och följas upp. Det är även positivt att man i rekommendationen lyfter krav på att riskanalys, konsekvensanalys och revision bör läggas fast tidigt samt att möjligheter till uppföljning under arbetets gång bör säkerställas i form av relevanta datakällor.

Region Kalmar län håller med om vikten av att tidigt involvera vårdens professioner och därefter löpande i arbetet både för att ta tillvara sakkompetens men också för att skapa ömsesidig förståelse och acceptans för de förändringar som behövs. Regionen saknar dock att det är lika viktigt att tidigt involvera invånarna, patienter, anhöriga och fånga deras behov.

Angående rekommendation 4 håller Region Kalmar med om att det är angeläget att utvecklade konsekvensanalyser ingår som underlag vid beslut

om införande av nya styrmodeller och större organisationsförändringar på olika nivåer inom hälso- och sjukvården.

Det är även positivt att rekommendationen lyfter att det är angeläget att stärka forskningen om styrning, ledning och organisering av offentligt finansierad hälso- och sjukvård.

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutade § 133 den 28 augusti 2020 att lämna följande förslag till regionstyrelsen:

”Regionstyrelsen antar redovisat yttrande som sitt svar på slutbetänkandet Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet Nya Karolinska Solna.

Yttrandet överlämnas till Socialdepartementet.”

Efter avslutade överläggningar beslutar regionstyrelsen enligt arbetsutskottets förslag.

Handlingar

1. Protokollsutdrag från regionstyrelsens arbetsutskott § 133 den 28 augusti 2020.
2. Tjänsteskrivelse daterad den 3 juli 2020.
3. Sammanfattning av betänkandet Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården - lärdomar från exemplet Nya Karolinska Solna (NKS), SOU 2020:15.

Protokollsutdrag till: Socialdepartementet